

OSAKEYHTIÖLAKI I

Manne Airaksinen – Pekka Pulkkinen – Vesa Rasinaho

4., uudistettu painos

Copyright © 2025 Alma Media Finland Oy ja tekijät
Yhteistyössä Juristiliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-14-5348-9

Kansi: Aste Helsinki Oy

Taitto: Aste Helsinki Oy, Sirpa Töyrä ja Outi Pallari

Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2025

Anna palautetta kirjasta: kustannustoimitus@almainsights.fi

Alkusanat

Alkusanat ensimmäiseen painokseen

Uusi osakeyhtiölaki tuli voimaan 1.9.2006. Olemme halunneet saat-
taa teoksemme lukijoiden käyttöön mahdollisimman pian lain voi-
maantulon jälkeen. Siksi olemme voineet ottaa vain jossain määrin
huomioon sellaisia tulkintaongelmia, jotka ovat ilmenneet uutta lakia
sovellettaessa. Monet tärkeät tulkintakysymykset tulevatkin ilmene-
mään vasta ajan mittaan. Otamme mielihyvin vastaan teosta koskevia
parannusehdotuksia.

Teos julkaistaan kahdessa osassa, joista ensimmäinen sisältää osa-
keyhtiölain luvut 1–12 ja jälkimmäinen luvut 13–26. Vastuu teoksen
kirjoittamisesta on jakautunut lähtökohtaisesti siten, että Manne
Airaksinen on kirjoittanut lukuja 1–2, 5–8, 13–15 ja 20 koskevat
osuudet, Pekka Pulkkinen lukuja 3–4, 9–11, 18 ja 21–26 koskevat
osuudet sekä Vesa Rasinaho lukuja 12, 16–17 ja 19 koskevat osuudet.
Rasinaho on myös osallistunut merkittävästi lukuja 9–11 koskevien
osuuksien kirjoittamiseen sekä laatinut teoksen eri osissa olevat vero-
tusta koskevat esitykset. Pulkkinen on lisäksi osallistunut jossain
määrin lukua 2 koskevan osuuden kirjoittamiseen. Olemme lukeneet
ja kommentoineet toistemme osuudet ja vastaamme esitetyistä kan-
nanotoista yhteisesti.

Helsingissä 1.12.2006

Manne Airaksinen Pekka Pulkkinen Vesa Rasinaho

Alkusanat toiseen painokseen

Olemme teoksemme toisessa painoksessa ottaneet huomioon 1.9.2006 voimaan tulleen uuden osakeyhtiölain soveltamisessa saadut kokemukset sekä keskeisen uutta osakeyhtiölakia koskevan kirjallisuuden. Olemme myös muuten kauttaaltaan syventäneet ja kehittäneet teosta erityisesti käsittelemällä käytännön ilmiöitä, joille osakeyhtiölain tulokinnalla on keskeinen merkitys. Aikaisempaakin enemmän huomiota on kiinnitetty osakeyhtiölain soveltamisessa esille tulevaan muuhun sääntelyyn, kuten arvopaperimarkkinaoikeuteen. Ensimmäisestä painoksesta tutut verokommentit on luonnollisesti säilytetty ja niitä on edelleen kehitetty. Teoksen toisessa painoksessa on huomioitu 30.4.2010 mennessä julkistettu lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö.

Teoksen toinen painos on huomattavasti laajempi kuin ensimmäisen painos. Toivomme, että toisesta painoksesta on entistäkin enemmän hyötyä kaikille osakeyhtiöoikeudesta kiinnostuneille. Otamme mielellämme vastaan parannusehdotuksia teoksen seuraavia painoksia silmällä pitäen. Kiitämme saamastamme ensimmäistä painosta koskeneesta palautteesta sekä monilta tahoilta saamastamme avusta. Lukuisista meitä auttaneista haluamme mainita jaostopäällikkö Jouko Koiton Patentti- ja rekisterihallituksesta, Head of Legal Team Finland Jorma Yli-Jaakkolan ja Registration Officer Kimmo Koskisen Euroclear Finland Oy:stä sekä KTM Kirsi Rasinahon. Erityisesti haluamme kiittää myös lukuisia Roschier Asianajotoimisto Oy:n työntekijöitä merkittävästä avusta kirjan sisällön kehittämisessä. Kiitämme myös kustannustoimittajaamme Anttoni Pihlajamäkeä avusta teoksen painokelpoiseksi saattamisessa.

Myös teoksen toinen painos julkaistaan ensimmäisen painoksen tapaan kahdessa osassa. Ensimmäinen osa sisältää osakeyhtiölain luvut 1–12 ja toinen luvut 13–26. Kirjoittamisvastuu on jakautunut lähtökohtaisesti siten, että Manne Airaksinen on päivittänyt lukuja 1–2, 5–6, 13–15 ja 20 koskevat osuudet, Pekka Pulkkinen lukuja 3–4, 18 ja 21–26 koskevat osuudet sekä Vesa Rasinaho lukuja 12, 16–17 ja 19 koskevat osuudet. Lukujen 7–8 ja 9–11 osalta päivitysvastuu on kirjan toisessa painoksessa siirtynyt Vesa Rasinaholle, joka on myös laatinut kirjan verotusta koskevat osiot sekä osallistunut merkittävästi erityisesti 13–15 lukujen päivittämiseen. Olemme ensimmäistä pai-

nosta paremmin pystyneet kommentoimaan ja keskustelemaan toistemme vastuulla olevista luvuista ja vastaamme esitetyistä kannanotoista yhteisesti.

Helsingissä 30.4.2010

Manne Airaksinen Pekka Pulkkinen Vesa Rasinaho

Alkusanat kolmanteen painokseen

Teoksemme vuonna 2010 ilmestyneen toisen painoksen jälkeen lähes kaikki osakeyhtiölain lähilait on joko kokonaan tai merkittävästi uudistettu. Täysin uusia ovat ainakin arvopaperimarkkinalaki, tilintarkastuslaki ja arvo-osuusjärjestelmää koskeva sääntely. Muun muassa arvopaperimarkkinoista ja tilintarkastuksesta on annettu myös suoraan sovellettavaa eurooppalaista sääntelyä. Myös kirjanpitolakia on merkittävästi uudistettu. Itsesääntelystä hallinnointikoodi ja ostotarjouskoodi on uudistettu. Itsestään selvää on, että vero-oikeus on merkittävästi muuttunut kahdeksassa vuodessa. Osakeyhtiölakiinkin on tehty erinäisiä muutoksia.

Nyt käsillä olevassa uudessa painoksessa on muuttuneen sääntelyn lisäksi otettu huomioon yhtiökäytännön kehittyminen ja uusi oikeuskäytäntö, ennen kaikkea korkeimman oikeuden ennakkotapaukset. Olemme luonnollisesti pyrkineet ottamaan huomioon keskeisen uudemman oikeuskirjallisuuden.

Teokssessamme on yritetty säilyttää aikaisempien painoksien käytännönläheinen esittämistapa.

Tämän painoksen kirjoittamisessa ovat keskeisellä tavalla auttaneet vero-osuudet päivittänyt Laura Peni ja pääosan arvopaperimarkkinaoikeudellisista jaksoista kirjoittanut Lauri Ignatius. Haluamme esittää Lauralle ja Laurille mitä suurimmat kiitokset erittäin ammattitaitoisesta työstä. Uudistamme myös kiitoksemme aikaisempien painosten kirjoittamisessa auttaneille. Kustannustoimittajamme ansaitsevat erityisen kiitoksen, varsinkin sisältöpäällikkö Arja Lappeteläinen, joka on sitkeästi kannustanut meitä töihin. Me allekirjoittaneet vastaamme luonnollisesti tästäkin painoksesta kokonaisuudessaan.

Kirjoittajista Manne Airaksinen on vastannut lukujen 1–2, 5–7, 13–15 ja 20 päivittämisestä. Pekka Pulkkinen on vastannut lukujen 3, 18 ja 21–25 sekä voimaannpanosäännöksiä ja arvo-osuusjärjestelmää koskevien jaksujen päivittämisestä. Vesa Rasinaho on päivittänyt luvut 8–12, 16–17 ja 19.

Helsingissä 4.6.2018

Manne Airaksinen Pekka Pulkkinen Vesa Rasinaho

Alkusanat neljänteen painokseen

Aikaisempien painosten tapaan Osakeyhtiölaki I ja II sisältää käytännönläheiset kommentit osakeyhtiölain jokaisesta pykälästä. Teoksessa käsitellään lisäksi osakeyhtiölain kannalta keskeisiä lähioikeudenaloja, kuten tilintarkastusta, arvopaperimarkkinaoikeutta ja kirjanpito-oikeutta. Teoksessa on lukukohtaiset verotusta käsittelevät tietoiskut.

Teoksen vuonna 2018 ilmestyneen kolmannen painoksen jälkeen osakeyhtiölakiin on tehty huomattavasti erityisesti EU-lainsäädännöstä johtuvia muutoksia, jotka monelta osin heikentävät lain selkeyttä ja johdonmukaisuutta. Tällaisia on johtunut muun muassa osakkeenomistajan oikeudet -direktiivistä, kotipaikan siirtoa ja rajat ylittäviä yritysjärjestelyjä yleensä koskevista muutoksista sekä kestävyysraportoinnin varmentamisesta. Samalla myös muussa lähilainsäädännössä on tapahtunut huomattavasti muutoksia ja korkeimmat oikeudet ovat antaneet merkittäviä ennakkopäätöksiä. Myös esimerkiksi listayhtiöiden itsesääntely on edelleen kehittynyt. Ajantasaisessa painoksessa on pyritty entistäkin paremmin ottamaan huomioon yhtäältä sääntelyn tarkoitus ja teoreettiset näkökohdat sekä toisaalta oikeus- ja yhtiökäytäntö. Selkeään ja mahdollisimman ymmärrettävään esitystapaan on kiinnitetty erityistä huomiota.

Kirjoittajista Manne Airaksinen on edellisen painoksen tapaan vastannut lukujen 1–2, 5–7, 13–15 ja 20 päivittämisestä, Pekka Pulkkinen lukujen 3, 18 ja 21–25 päivittämisestä sekä voimaannpanosäännöksiä ja arvo-osuusjärjestelmää koskevien jaksojen päivittämisestä sekä Vesa Rasinaho lukujen 8–12, 16–17, 17a ja 19 päivittämisestä. Vesa Rasinaho on lisäksi osallistunut aktiivisesti erityisesti 7 luvun päivittämiseen. Olemme lukeneet ja kommentoineet toistemme tekstejä ja vastaamme kannanotoista yhteisesti. Vero-osuuksien päivityksestä on vastannut Vesa Rasinaho, jota on tässä merkittävästi avustanut asianajaja Anette Laitinen Asianajotoimisto Castren & Snellman Oy:stä.

Laaja teos ei todennäköisesti ole virheetön, vaikka kirjoittajat ovatkin parhaansa mukaan siihen pyrkineet. Lukijan onkin syytä tiedostaa, että mikään käsillä olevan kaltainen teos ei koskaan voi korvata

Alkusanat

varsinaista oikeudellista neuvonantoa. Otamme mielellämme vastaan teosta koskevia kommentteja ja kehitysehdotuksia.

Helsingissä 30.5.2025

Manne Airaksinen Pekka Pulkkinen Vesa Rasinaho

Sisällys

Alkusanat	V
Sisällys	XI
Lyhenteet	XXI

I OSA YLEISET PERIAATTEET, PERUSTAMINEN JA OSAKKEET	1
--	---

1 luku. Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen	3
1 §. Soveltamisala	5
2 §. Oikeushenkilöllisyys ja osakkeenomistajan rajoitettu vastuu	15
3 §. Pääoma ja sen pysyvyys	23
4 §. Osakkeen luovutettavuus	27
5 §. Toiminnan tarkoitus	30
6 §. Enemmistöperiaate	42
7 §. Yhdenvertaisuus	45
8 §. Johdon tehtävä	57
9 §. Tahdonvaltaisuus	62
Määritelmiä	65
10 §. Pörssiyhtiö	65
11 §. Lähipiiri	66
12 §. Pörssiyhtiön lähipiiri	76

2 luku.	Osakeyhtiön perustaminen	84
	Yleiset säännökset	89
1 §.	Perustamissopimus	89
2 §.	Perustamissopimuksen sisältö	92
3 §.	Yhtiöjärjestys	100
4 §.	Merkintähinta	109
	Osakkeen maksaminen	111
5 §.	Rahamaksu	111
6 §.	Apportti	112
7 §.	Maksuviivästyksen seuraamukset	120
	Rekisteröiminen ja sen oikeusvaikutukset	124
8 §.	Yhtiön rekisteröiminen	124
9 §.	Rekisteröimisen oikeusvaikutukset	134
10 §.	Toiminta ennen rekisteröimistä	139
11 §.	Oikeustoimet rekisteröimättömän yhtiön kanssa	143
12 §.	Perustamisen raukeaminen	145
	Julkisia osakeyhtiötä koskevat erityiset säännökset	149
13 §.	Erityiset edut ja kustannukset	149
14 §.	Perustamisen jälkeen tehdyt merkittävät hankinnat	153
3 luku.	Osakkeet	159
	Yleiset säännökset	160
1 §.	Osakkeiden yhtäläisyys ja erilaisuus	160
2 §.	Osakeoikeuksien käyttäminen	166
	Osakkeen tuottama äänivalta	172
3 §.	Äänivalta	172
4 §.	Äänivallaton osake	175
	Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo ja nimellisarvo	178
5 §.	Kirjanpidollinen vasta-arvo ja nimellisarvo	178
	Osakkeen luovutettavuus	185
6 §.	Sallitut vaihdannanrajoituslausekkeet	185
7 §.	Lunastuslauseke.	187
8 §.	Suostumuslauseke	203
	Osakekirja ja muut osakeoikeuksiin liittyvät todistukset	207
9 §.	Osakekirjan antaminen	207
10 §.	Osakekirjan sisältö	212

11 §.	Osakekirjaan eräissä tapauksissa tehtävät merkinnät	216
12 §.	Muut osakeoikeuksiin liittyvät todistukset	217
13 §.	Velkakirjalain säännösten soveltaminen osakekirjaan ja muihin todistuksiin	219
14 §.	Yhtiön pakkokeinot	223
	Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet	224
14 a §.	Osakkeiden kuuluminen arvo-osuusjärjestelmään	224
14 b §.	Päätöksestä ilmoittaminen	243
14 c §.	Osakeoikeudet arvo-osuusjärjestelmässä	246
14 d §.	Osakkeiden kuuluminen hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvaan selvitysjärjestelmään	251
	Osakasluettelo	253
15 §.	Osakasluettelo	253
16 §.	Saannon merkitseminen osakasluetteloon	263
17 §.	Osakasluettelon julkisuus	268
4 luku.	Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet	274
II OSA	HALLINTO JA TILINPÄÄTÖS	275
5 luku.	Yhtiökokous	277
	Yleiset säännökset	290
1 §.	Osakkeenomistajien päätöksenteko	290
2 §.	Toimivalta	295
3 §.	Varsinainen ja ylimääräinen yhtiökokous	306
3 a §.	Palkitsemispolitiikan käsittely pörssiyhtiön yhtiökokouksessa	321
3 b §.	Palkitsemisraportin käsittely pörssiyhtiön varsinaisessa yhtiökokouksessa	326
4 §.	Oikeus vaatia ylimääräistä yhtiökokousta	329
5 §.	Oikeus saada asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi	332
	Yhtiökokoukseen osallistuminen	338
6 §.	Osakkeenomistajien osallistuminen	338

6 a §. Osakkeenomistajan osallistumisoikeus arvo-osuusjärjestelmässä	346
7 §. Ilmoittautuminen	349
8 §. Asiamies ja avustaja	357
9 §. Yhtiön omat osakkeet	367
10 §. Muiden osallistuminen	369
Yleistä päätöksenteosta	375
11 §. Päätettävät asiat	375
12 §. Äänimäärä	382
13 §. Yhdenvertaisuusperiaate	388
14 §. Esteellisyys	388
14 a §. Esteellisyys pörssiyhtiön yhtiökokouksessa ...	392
15 §. Muotovaatimusten sivuuttaminen	399
Kokousmenettely	401
16 §. Kokouspaikka ja osallistumistapa	401
17 §. Koolle kutsuminen	418
18 §. Kokouskutsun sisältö	422
19 §. Kutsuaika	429
20 §. Kutsutapa	437
21 §. Kokousasiakirjat, niiden nähtävänä pitäminen ja lähettäminen	441
22 §. Pörssiyhtiötä koskevat erityissäännökset asiakirjojen nähtävänä pitämisestä ja lähettämisestä	451
23 §. Puheenjohtaja, ääniluettelo ja pöytäkirja	454
23 a §. Pörssiyhtiötä koskevat erityissäännökset sähköisen äänestyksen todentamisesta	466
24 §. Jatkokokous ja kokouksen keskeytys teknisen häiriön vuoksi	467
25 §. Kyselyoikeus	474
25 a §. Muun kuin suullisen puheoikeuden käyttäminen	482
Päätöksentekovaatimukset	486
26 §. Enemmistöpäätös	486
27 §. Määräenemmistöpäätös	492
28 §. Osakelajin oikeuksien muuttaminen	499
29 §. Osakkeenomistajan suostumus	503

Muut säännökset	511
30 §. Yhtiöjärjestyksen muuttaminen	511
31 §. Päätöksen moittiminen	515
6 luku. Osakeyhtiön johto ja edustaminen	516
Johto	529
1 §. Yhtiön johto	529
Hallituksen tehtävät ja päätöksenteko	531
2 §. Hallituksen yleiset tehtävät	531
3 §. Hallituksen päätöksenteko	540
4 §. Hallituksen jäsenen esteellisyys	556
4 a §. Pörssiyhtiön hallituksen jäsenen esteellisyys ...	566
5 §. Hallituksen kokoontuminen	573
6 §. Hallituksen pöytäkirja	579
7 §. Tehtävien siirtäminen	584
Hallituksen jäsenet sekä jäsenyyden alkaminen ja päättyminen	588
8 §. Hallituksen jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtaja	588
9 §. Hallituksen jäsenten valinta	594
9 a §. Hallituksen jäsenen valinta eräissä pörssiyhtiöissä	601
10 §. Hallituksen jäsenen kelpoisuus	605
11 §. Hallituksen jäsenen toimikausi	612
12 §. Hallituksen jäsenen eroaminen	615
13 §. Hallituksen jäsenen erottaminen	618
14 §. Hallituksen täydentäminen	621
14 a §. Hallituksen jäsenten palkitseminen pörssiyhtiössä.	623
Hallitusta koskevat muut säännökset	626
15 §. Konsernisuhde	626
16 §. Sopimus ainoan osakkeenomistajan kanssa ...	632
16 a §. Hallituksen tehtävät pörssiyhtiössä ja muussa yleisen edun kannalta merkittävässä yhtiössä ..	633
16 b §. Tarkastusvaliokunta ja sen jäsenet yleisen edun kannalta merkittävässä yhtiössä	640
16 c §. Tarkastusvaliokunnan tehtävät tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen osalta ..	643

16 d §. Tarkastusvaliokunnan tehtävät raportointimenettelyn aikana	644
16 e §. Tarkastusvaliokunnan tehtävät tilintarkastajan valinnassa ja riippumattomuuden seurannassa	645
16 f §. Poikkeukset kestävyysraportointia koskevista velvollisuuksista.	646
Toimitusjohtaja	647
17 §. Toimitusjohtajan yleiset tehtävät	647
18 §. Toimitusjohtajan läsnäolo hallituksen kokouksessa.	659
19 §. Toimitusjohtajaan ja hänen sijaiseensa sovellettavat säännökset	660
20 §. Toimitusjohtajan valinta, eroaminen ja erottaminen	664
20 a §. Toimitusjohtajan palkitseminen pörssiyhtiössä	667
Hallintoneuvosto	668
21 §. Hallintoneuvoston tehtävät	668
22 §. Hallintoneuvoston tiedonsaanti	673
23 §. Hallintoneuvoston jäsenet ja puheenjohtaja ...	675
24 §. Hallintoneuvostoon sovellettavat säännökset ..	676
Edustaminen	678
25 §. Hallitus ja toimitusjohtaja edustajina.	678
26 §. Muut edustajat.	686
27 §. Edustamisoikeuden rajoitukset.	689
28 §. Edustajan toimien sitovuus	691
7 luku. Tilintarkastus ja erityinen tarkastus	699
Tilintarkastus	714
1 §. Sovellettava laki	714
2 §. Tilintarkastajan valinta.	715
3 §. Varatilintarkastaja	724
4 §. Tilintarkastajan toimikausi.	725
5 §. Vähemmistön oikeus vaatia tilintarkastajaa ...	727
6 §. Erityinen velvollisuus valita KHT-tilintarkastaja	730

6 a §.	Erityinen velvollisuus valita kestävyysraportoinnin varmentaja	731
	Erityinen tarkastus	734
7 §.	Erityisen tarkastuksen määrääminen	734
8 §.	Erityinen tarkastaja	743
9 §.	Tarkastuslausunto	746
10 §.	Palkkio ja muut kustannukset	748
8 luku.	Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni	750
	Oma pääoma	753
1 §.	Oman pääoman lajit ja käyttö	753
2 §.	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	769
	Tilinpäätös ja toimintakertomus	773
3 §.	Kirjanpitolain soveltaminen	773
4 §.	Tilikausi	780
5 §.	Toimintakertomus	781
6 §.	Toimintakertomuksen tiedot lähipiirilainoista	788
7 §.	Toimintakertomuksen tiedot rakenne- ja rahoitusjärjestelyistä	792
8 §.	Toimintakertomuksen tiedot omista osakkeista	795
9 §.	Konsernitilinpäätös	798
10 §.	Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröiminen	803
11 §.	Kirjanpitolautakunnan ohjeet ja lausunnot . . .	807
	Konserni	807
12 §.	Konserni	807
III OSA	RAHOITUS	819
9 luku.	Osakeanti	821
	Yleiset säännökset	837
1 §.	Osakeanti	837
2 §.	Päätöksentekoa koskevat yleiset säännökset . .	845
3 §.	Etuoikeus osakkeisiin	857
4 §.	Suunnattu osakeanti	868

Maksullinen osakeanti	879
5 §. Päätöksen sisältö	879
6 §. Merkintähinta	892
7 §. Päätöksen rekisteröiminen	897
8 §. Osakkeenomistajan oikeus saada tietoja	900
9 §. Merkintä	904
10 §. Merkintähintasaaminen	909
11 §. Rahamaksu	912
12 §. Apportti.	913
13 §. Maksuviivästyksen seuraamukset	919
14 §. Uusien osakkeiden rekisteröiminen	920
15 §. Rekisteröimisen oikeusvaikutukset	928
16 §. Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttaminen	932
Maksuton osakeanti	934
17 §. Päätöksen sisältö	934
18 §. Rekisteröiminen ja sen oikeusvaikutukset ...	936
19 §. Osakkeen menettäminen	938
20 §. Maksuton osakeanti yhtiölle	940
10 luku. Optio-oikeudet ja muut erityiset oikeudet osakkeisiin	945
1 §. Optio- ja muut erityiset oikeudet	953
2 §. Päätöksenteko	958
3 §. Päätöksen sisältö	965
4 §. Päätöksen rekisteröiminen	979
5 §. Oikeuksien merkintä	980
6 §. Vastikkeen suorittaminen yhtiölle	981
7 §. Osakkeiden antaminen	983
11 luku. Osakepääoman korottaminen	986
1 §. Korottamisen tavat	988
2 §. Rahastokorotus	992
3 §. Osakepääomasijoitus	995
4 §. Korotuksen rekisteröiminen ja sen oikeusvaikutukset	1001

12 luku. Pääomalaina	1005
1 §. Takasijaisuus ja muut lainaehdot	1011
2 §. Muut säännökset pääomalainasta	1034
Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624	1041
Lähteet	1183
Oikeustapaushakemisto	1209
Asiahakemisto	1213